

Leesvoer uit de regio

Nr. 21
2025

Booijink Veevoeders
Groot genoeg om te concurreren,
klein genoeg om u te kennen.

Het Booijink Veevoeders magazine houdt u op de hoogte van ontwikkelingen rondom de mengvoederbranche.

→ 6

Lagere voerkosten
door inzet van natte
bijproducten en/of
eigen geteelde
grondstoffen

→ 8

Rustgewas kiezen:
meer dan een
verplichting

■ BOOIJINK ■
VEEVOEDERS

*Groot genoeg om
te concurreren
en klein genoeg
om u te kennen!*

Colofon

Redactie: Vié Virtual Office Support
Opmaak: Afdeling marketing - Booijink Veevoeders

Inhoudsopgave

Het Booiijk Veevoeders Magazine verschijnt vier keer per jaar. Met dit magazine informeren wij u over wat er allemaal speelt in de varkens- en rundveehouderij en brengen wij u op de hoogte van de belangrijkste facetten binnen nutritie (voersamenstelling) en grondstoffen.

Ook laten we iedere editie een medewerker aan het woord en lichten we een onderdeel van onze productie uit. Kortom, dit magazine biedt u een uniek kijkje in onze keuken.

→ **5**

Voorwoord door
Giel Booiijk

→ **6**

Lagere voerkosten
door inzet van natte
bijproducten en/of eigen
geteelde grondstoffen

→ **10**

Achter de schermen
bij productie:
lint- of peddelmenger

→ **8**

Rustgewas kiezen:
meer dan een
verplichting

→ **11**

De diepgang
van grondstoffen

→ **12**

Verborgen vijand:
Anit-nutritionele
factoren

→ **14**

Medewerker aan
het woord:
Gert Jan Voortman

*Heeft u vragen over een
onderwerp uit dit magazine
of wilt u over een ander
onderwerp van gedachten
wisselen? Onze specialisten
helpen u graag!*

*Info@booiijkveevoeders.nl
www.booiijkveevoeders.nl*

*Machines zijn onmisbaar, maar
mensen maken het verschil!*

*Goed
Werkgeverschap
begint met aandacht*

Giel Booijsink

Paul Booijsink

De mens achter de machine: samen sterk op het erf

De moderne veehouderij is volop in beweging. Mechanisatie en technologie zijn niet meer weg te denken, en dat maakt het werk efficiënter dan ooit. Maar ondanks al die slimme machines draait het uiteindelijk nog steeds om mensen. De boer als vakman, als ondernemer - en steeds vaker ook als werkgever.

We zien in onze sector een duidelijke ontwikkeling: het wordt lastiger om al het werk binnen de familie op te vangen. Bedrijven groeien, worden complexer en vragen om meer handen. Waar vroeger vader, moeder en kinderen alles samenededen, zijn nu steeds vaker extra mensen nodig. En dat brengt nieuwe uitdagingen met zich mee.

Werkgeverschap is iets waar veel veehouders niet voor zijn opgeleid. Toch hoort het er vandaag de dag gewoon bij. Of het nu gaat om een vaste kracht, een seizoensmedewerker of een arbeidsmigrant: het vraagt aandacht, tijd en vertrouwen om iemand goed in te werken en bij het bedrijf te betrekken.

De cijfers laten zien dat er ongeveer 160.000 mensen werkzaam zijn op Nederlandse boerderijen. Dat lijkt veel, maar in verhouding tot de omvang van de sector is het een bescheiden groep. Dat komt vooral door de hoge mate van automatisering. Toch blijft er altijd behoefte aan mensen - juist omdat machines niet alles kunnen, en omdat het runnen van een agrarisch bedrijf steeds meer vraagt.

We merken ook dat mensen uit andere sectoren, zoals de zorg of techniek, hun weg naar de landbouw weten te vinden. Dat biedt kansen, maar brengt ook een leerproces met zich mee. Hoewel veel vaardigheden overdraagbaar zijn, is het boerenvak uniek! Verwacht niet dat een nieuwe medewerker alles meteen begrijpt

of kan. Geef ze de tijd om te groeien, en zorg voor duidelijke uitleg over het hoe en waarom van het werk.

Bij Booijsink Veevoerders geloven we sterk in de menselijke kant van het vak. Machines zijn onmisbaar, maar het zijn de mensen die het verschil maken. Goed werkgeverschap begint bij aandacht: voor wie er op je erf rondloopt, voor hun werkplezier, ontwikkeling en betrokkenheid. Want alleen wie zich gezien en gewaardeerd voelt, zal zich met hart en ziel inzetten.

Samen kunnen we die verantwoordelijkheid dragen - niet alleen om het werk gedaan te krijgen, maar ook om onze bedrijven toekomstbestendig te maken. Met oog voor techniek én voor de mens erachter. In een wereld vol mechanisatie blijft de mens bij Booijsink Veevoerders centraal staan. Onze betrokken medewerkers vormen het hart van ons succes!

Giel Booijsink
Directeur

*Verwacht geen
kopie van jezelf -
geef nieuwe mensen
de ruimte om te
groeien*

*Lagere voerkosten
begint met het
eigen rantsoen*

Lagere voerkosten door inzet van natte bijproducten en/of eigen geteelde grondstoffen

varkenshouderij

De gemiddelde voerkosten per kilogram groei liggen bij bedrijven die brijvoer gebruiken ongeveer €0,07 lager dan bij bedrijven die uitsluitend met mengvoer werken, zo blijkt uit cijfers van Agrovision (2022 t/m 2024). Per afgeleverd varken komt dit neer op zo'n €7 voordeel. Op jaarbasis kan dit voordeel flink oplopen, afhankelijk van het aantal afgeleverde varkens. Hier staan uiteraard hogere investeringskosten en extra arbeid tegenover. Toch kan het, bij voldoende bedrijfsomvang, zeker lonend zijn.

Aanvullende voeders

Varkenshouders kunnen een deel van de grondstoffen voor het voer zelf telen of aankopen, zoals granen, CCM en/of natte bijproducten. Hierbij is het belangrijk dat het rantsoen 'compleet' is en aansluit bij de specifieke behoeften van de verschillende diercategorieën, zoals vleesvarkens, lacterende en dragende zeugen, en biggen. Het deel van het rantsoen dat niet door de varkenshouder zelf verzorgd wordt, noemen we het aanvullende voer. Dit wordt veelal geleverd door een mengvoerleverancier.

*Booijink Veevoeders
produceert
aanvullende voeders
en concentraten
op maat.*

Dankzij deze aanpak kunnen veel bedrijfseigen grondstoffen worden ingezet. Het deel van het rantsoen dat door Booijink geleverd wordt, moet goede looieigenschappen hebben en zo homogeen mogelijk zijn. Samen met de productiemedewerkers wordt hierop toegezien. Door het gebruik van geschikte additieven en geavanceerde productiemethoden wordt de kwaliteit van het concentraat gewaarborgd.

Dit alles leidt tot een gezond resultaat met de laagste voerkosten.

Specialist in concentraten

Concentraten zijn complexe mengsels van vitaminen, mineralen, spoorelementen en synthetische aminozuren. Deze worden in kleine hoeveelheden toegevoegd aan het voer, in combinatie met bedrijfseigen grondstoffen. Het zijn sterk geconcentreerde aanvullende voeders die specifiek zijn afgestemd op de behoeften van verschillende diergroepen. Booijink Veevoeders is specialist in het produceren van 'kleine concentraten', afgestemd op de situatie en wensen van de individuele varkenshouder. Dit stelt varkenshouders in staat om zoveel mogelijk bedrijfseigen grondstoffen te voeren.

Werkwijze van Booijink Veevoeders

De wensen van de varkenshouder staan centraal. In overleg met de zelfmenger-specialist van Booijink Veevoeders wordt het optimale rantsoen samengesteld. Dit bestaat uit enerzijds de bedrijfseigen

grondstoffen en anderzijds het aanvullende deel, geleverd door Booijink. Bedrijfseigen grondstoffen worden door de varkenshouder zelf aangekocht op de markt voor mengvoergrondstoffen en/of natte bijproducten. Daarbij wordt rekening gehouden met de actuele marktprijzen om te bepalen welke grondstoffen economisch het meest interessant zijn. Booijink Veevoeders biedt hierbij ondersteuning en advies op basis van actuele marktinzichten. De specialist vertaalt de wensen van de varkenshouder in een nutritioneel eisenpakket per diercategorie. Dit wordt verwerkt in een optimalisatiepakket, waaruit een bedrijfsspecifiek concentraat wordt samengesteld en geproduceerd.

*Meer rendement door slim combineren
van eigen en aanvullend voer.*

Rustgewas kiezen: meer dan een verplichting

Vanaf 2023 geldt op zand- en lössgronden een verplichting tot het telen van een rustgewas, als onderdeel van het 7^e Actieprogramma Nitraatrichtlijn. Heeft u hier nog niet aan voldaan? Dan is 2026 het laatste jaar waarin dat nog kan. Het kiezen van het juiste rustgewas vraagt echter meer dan alleen voldoen aan regelgeving: het moet ook passen bij uw bedrijfsvoering.

Wat houdt de rustgewasverplichting in?

Op perceelniveau moet eens in de vier jaar een rustgewas worden geteeld. Aan deze verplichting kan worden voldaan door:

- Het telen van een rustgewas als hoofdteelt.
- Het telen van een vanggewas dat vóór 1 september is ingezaaid, mits het niet bemest wordt.

Na een vroeg geoogst gewas kan een vanggewas dus ook meetellen als rustgewas, zolang er maar aan de voorwaarden gehouden wordt.

Wat levert een rustgewas op?

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) heeft een lijst met geschikte rustgewassen. Een aantal daarvan is ook geschikt als veevoer, zoals gras, granen, luzerne, klaver, veldbonen en sorghum. Elk gewas heeft zijn voor- en nadelen. Bij iedere teelt is het van belang dat de bodem in goede conditie is om een optimale opbrengst te realiseren.

Onderstaande tabel toont de meest geteelde rustgewassen van de afgelopen jaren, inclusief opbrengst, voederwaarde en kosten.

René Mulders
Specialist rundvee

Rustgewas ton/ds/ha	Opbrengst kg/ds	Teelt en grond prijs incl. grond	% voederwaarde
Gras (4 jr)	10	€ 0,24	89%
Grasklaver (4 jr)	10	€ 0,23	86%
Gras 1-jarig (lt.raai)	10	€ 0,24	94%
Zomergraan	5,1	€ 0,39	116%
Wintergraan	6,3	€ 0,32	92%
Graan GPS	9	€ 0,25	126%
Luzerne inzaai augustus	12	€ 0,17	93%
Luzerne inzaai voorjaar	10	€ 0,20	111%
Sorghum	12	€ 0,20	97%
Sorghum/Mais	13,5	€ 0,20	94 %
100 dagen mais	10	€ 0,25	106 %
Veldbonen	4	€ 0,78	210 %

Uit de gegevens van de tabel blijkt dat gewassen met een hoge droge stofopbrengst (DS) per hectare vaak financieel gunstiger zijn dan je zou verwachten op basis van alleen de teeltkosten.

Dit betekent dat een rustgewas interessanter kan zijn dan de voederwaarde op het eerste gezicht doet vermoeden. Neem bijvoorbeeld sorghum of een sorghum/maïs-mengteelt: deze gewassen zijn goedkoper in teelt dan maïs, maar leveren meer droge stof dan gras of granen. Daardoor scoren ze financieel beter dan sommige andere rustgewassen.

Voor alle (rust)gewassen geldt: een hoge opbrengst per hectare is de meest effectieve manier om kosten te besparen. Kortom, de keuze voor een rustgewas moet goed doordacht zijn. Het gaat om meer dan alleen 'voldoen aan de verplichting'.

*Met een slim gekozen
rustgewas combineert u
wettelijke verplichting met
voederwinst*

*Het juiste
rustgewas kiezen
vraagt inzicht in
teelt, rantsoen
en regelgeving*

Meer dan een vinkje zetten

De keuze voor een rustgewas is bedrijfsspecifiek. Het draait niet alleen om regelgeving, maar ook om:

- Het bouwplan
- Bodemgesteldheid
- Rantsoensamenstelling
- Aanwezige voervoorraad
- Tijdstip van inzaai
- GLB-verplichtingen
- Financiële overwegingen

Samen met de specialisten van Booijink Veevoerders kunt u een keuze maken die past bij uw bedrijf én voldoet aan de rustgewasverplichting.

Achter de schermen bij... *Productie*

Alle grondstoffen die nodig zijn om voer te maken moeten natuurlijk goed gemengd worden. De grondstoffen en hun voedingswaardes moeten namelijk goed verdeeld worden over alle dieren. Maar hoe doe je dat?

Hoe zorg je ervoor dat er goed gemengd wordt?

De laatste klantspecifieke ingrediënten, voor de finishing touch van onze voeders, worden handmatig toegevoegd in een menger.

Een menger zorgt voor een homogene vermenging van het product, wat betekent dat er een goede verdeling ontstaat met het toegevoegde product.

In Luttienberg doen we dit voor rundvee met een peddelmenger en in Raalte doen we dat voor varkens met een dubbelassige lintmenger.

Wanneer gebruik je een peddelmenger, en wanneer een lintmenger?

Je kiest een lintmenger (zie foto hierboven) voor het zacht en snel mengen van droge poeders, korrels, pasta's en stoffen met een beetje vloeistof. De lintvormige roeders bewegen het product zachtjes, waardoor de oorspronkelijke grootte en vorm van de deeltjes behouden blijven. Het resultaat is een mooie homogene menging van grondstoffen, voordat het geperst wordt.

Een peddelmenger heeft peddelvormige lepels die de grondstoffen mengen. Het resultaat is gelijk aan het resultaat van de lintmenger, maar het gaat veel sneller. De snelheid maakt dus het verschil in het mengproces. Om de snelheid nog meer te verhogen kan er ook nog gekozen worden voor een dubbelassige peddelmenger.

Grondstoffen

De diepgang van grondstoffen

Mais, gerst en soya kennen wij in de agrarische sector allemaal zou je denken. Toch valt het herkennen van de grondstoffen op de beurs in Hardenberg met een kleine quiz vaak tegen. Zeker als er tarwe, rogge, triticale en sojax toegevoegd worden. Op zich is dit niet raar. Ook ik heb, als ik een paar maanden kantoorwerk gedaan heb en geen innames gezien heb, er af en toe nog moeite mee om bijvoorbeeld het verschil tussen triticale en tarwe te zien. Ook bietenpulp- en zonnepitpallets zijn bijvoorbeeld lastig uit elkaar te halen.

Nu is dat op zich niet erg. In de hele keten worden deze zaken geborgd door artikelnummers te gebruiken. Deze artikelnummers hebben dan een naam: gerst, tarwe of mais. Dit is nodig om de handel tot stand te brengen, waar we het in een vorig magazine over hadden.

Het is echter wel goed om altijd te blijven realiseren dat de benaming 'tarwe', staat voor een korrel met wel 500 nutriëntwaardes. Deze nutriënt waardes zijn allemaal in de loop der tijd in kaart gebracht om er zo goed mee te kunnen rekenen in onze optimalisatieprogramma's.

De quiz-vraag op de beurs: wat de triticale korrel of de tarwe korrel is, is in dat opzicht helemaal niet zo relevant. De vraag had moeten zijn: wat zijn de gemiddelde nutriënt waardes van de ene korrel, ten opzichte van de andere korrel. En wat zijn de variaties in de tijd? Wat zijn de uitschieters? Wat is de beschikbaarheid? Wat is de oogstplaats? En wat zijn de bewaarcondities. En nog veel belangrijker: wat zijn de mycotoxine waardes? En tot slot de vraag: welke prijs mag je voor de ene korrel vragen, ten opzichte van de ander? Kortom: Een tarwe of triticale korrel is veel ingewikkelder dan dat je in eerste instantie zou denken.

Bedenk dat een benaming op zich, al een model is van de werkelijkheid. Mijn supply chain professor probeerde met name dit, op al zijn studenten over te brengen. Hij onderwees modellen, maar hamerde erop dat dit niet de werkelijkheid is. Daarmee zegeviert het gezonde verstand en blijft het praktisch.

Herken echter wel de diepgang van zaken. Dat is, denk, ik het grote verschil met bijvoorbeeld de middeleeuwen en nu. Wij zijn als samenleving veel meer gespecialiseerd dan toen. De goede akkerbouwer, de molenaar en de boer in de middeleeuwen waren echte ambachtslieden die net zo slim als ons waren en mooie producten konden maken. De kennis en specialisatiegraad van de samenleving was echter veel geringer. Vandaar dat de voeders van Booijink veevoeders van nu veel beter zijn dan 30 jaar geleden. Niet omdat mijn overgrootvader dommer was of minder een ambachtman, maar omdat de samenleving meer gespecialiseerd is.

Booijink veevoeders probeert die diepgang te blijven zien en tot zich te nemen. Zonder verband te raken in theoretisch geneuzel. Goed veevoer hangt daarmee van zoveel facetten samen. Meer dan alleen de vertegenwoordiger en de nutritionist. De diepgang van grondstoffen is een heel belangrijk facet.

"De voeders van Booijink Veevoeders zijn veel beter dan 30 jaar geleden. Niet omdat mijn overgrootvader dommer was, maar omdat de samenleving meer gespecialiseerd is."

Paul Booijink

Verborgen vijand: wat anti-nutritionele factoren doen in diervoeding

Planten beschermen zichzelf tegen vraat door insecten en dieren, en tegen schimmels en bacteriën, door natuurlijke verdedigingsstoffen aan te maken: anti-nutritionele factoren. In sommige gevallen helpen deze stoffen ook bij het reguleren van de stofwisseling van de plant. Dit kan invloed hebben op de verteerbaarheid van grondstoffen in diervoeding. Wat betekenen deze stoffen voor het voer van onze dieren, en hoe beperken we hun nadelige effecten?

Wat zijn anti-nutritionele factoren?

In onze diervoeders worden grondstoffen gebruikt die natuurlijke anti-nutritionele factoren (ANFs) kunnen bevatten. Er zijn zes veelvoorkomende typen in voedermiddelen: fytinezuur, trypsineremmers, tannines, lectines, glucosinolaten en saponinen. Deze stoffen verminderen de verteerbaarheid en opname van voedingsstoffen. In grotere hoeveelheden kunnen ze zelfs schadelijk zijn voor de gezondheid van dieren.

Waar komen ze vandaan en wat doen ze?

ANFs komen van nature voor in plantaardige grondstoffen zoals granen, peulvruchten en bijproducten. Wanneer bij het samenstellen van voeders geen rekening wordt gehouden met ANFs, kan dat nadelige gevolgen hebben voor de vertering. Dit verschilt per stof:

- Fytinezuur (in granen en oliehoudende zaden) bindt mineralen zoals fosfor, calcium en zink, waardoor deze minder beschikbaar zijn voor het dier.
- Trypsineremmers (in onbewerkte sojabonen) blokkeren verteringsenzymen, wat de eiwitvertering belemmert.
- Tannines (in sommige peulvruchten) verminderen de beschikbaarheid van eiwit.
- Lectines (in bonen en granen) kunnen de darmwand beschadigen en zo de opname van voedingsstoffen verstoren.
- Glucosinolaten (in raapschroot) beïnvloeden de schildklierfunctie en kunnen de groei remmen.
- Oxalaten (in bietenpulp) binden calcium.
- Saponinen (in luzerne) verstoren celmembranen, wat de opname van nutriënten belemmert.

Wat kun je doen tegen ANFs?

Gelukkig bestaan er strategieën om de negatieve effecten van ANFs te beperken:

- **Verhitting:** het verhitten (toasten) van sojabonen schakelt trypsineremmers uit – vooral belangrijk voor jonge dieren waarbij de vertering nog niet optimaal is.
- **Toevoeging van enzymen:** in voer voor éénmagige dieren wordt vaak het enzym fytase toegevoegd om fosfor uit fytinezuur vrij te maken.
- **Grondstofselectie:** er wordt gekozen voor grondstoffen met lagere gehalten aan schadelijke stoffen, zoals raapschroot met weinig glucosinolaten of saponinen.
- **Fermentatie:** tijdens de verwerking van bijproducten kunnen fermentatieprocessen het gehalte aan anti-nutriënten verlagen.

Sommige planten verdedigen zich met stoffen die in diervoeders een probleem kunnen worden

Adam Assaf
Nutritionist

Vraag voor nutritie

Reageren dieren altijd hetzelfde op
Anti-nutritionele factoren?

Nee, niet ieder dier reageert hetzelfde.

De impact van anti-nutritionele factoren verschilt per diersoort. Eénmagige dieren zoals varkens en pluimvee zijn gevoeliger voor deze stoffen dan herkauwers. Dankzij microbiële fermentatie in de pens van herkauwers kunnen bepaalde ANFs gedeeltelijk afbreken. Toch kunnen ook bij runderen, zeker bij hoge gehalten, negatieve effecten optreden, zoals lagere voeropname of verminderde melkproductie.

Booijink kan door de juiste verwerking
en selectie van grondstoffen, het effect
van anti-nutriënten sterk verminderen.

Zo proberen we negatieve effecten te
beperken.

Niet elk dier reageert
hetzelfde op anti-nutritionele
factoren - en dat vraagt om
slim voermanagement

Medewerker aan het woord: *Gert Jan Voortman* Verkoop- en exportmanager

Volgens mij doe je alles bij Booijink, maar de functie 'alleskunner' bestaat niet bij ons. Wat is jouw functie dan wel?

"Ha ha, ja dat klopt. Ze weten me overal voor te vinden, maar officieel run ik voor de helft van mijn tijd de exporttak van Booijink: Velthof Export. In het midden en oosten van Duitsland heb ik een team rondlopen die voornamelijk voer verkopen aan melkvee-bedrijven. Zelf heb ik daar de varkensklanten in beheer."

En wat doe je voor Booijink dan?

"Managen. Officieel stuur ik de buitendienst en afdeling nutritie aan en onofficieel bemoei ik me overal mee (als ze daarom vragen ;)"

Hoe kwam je bij Booijink en hoe lang werk je hier al?

"Oeh... even nadenken... Vlak na de fusie was ik er al. Na mijn studie Veehouderij en Veevoeding in Wageningen ben ik eerst in Zwitserland afgestudeerd op het gebied van voeding. Toen ik terug kwam in Nederland kocht ik een mengvoederfabriek in Winterswijk en daarna kwam ik bij Booijink terecht. Toen nog een regionale speler die ondertussen flink is uitgegroeid. Ik denk een jaartje of 25."

Huh? Een eigen fabriek gekocht? Waarom?

"Nou, ik werkte daar en de kans deed zich voor om het samen met een collega over te nemen. Ik dacht: waarom niet? En het werk is me zo goed bevallen dat ik later op dezelfde manier bij Booijink kon werken."

Waarom is de mengvoeder-wereld zo mooi?

"Het hele plaatje is interessant. Van de inkoop van grondstoffen, de samenstellingen, toepassingen bij de dieren en wat de uiteindelijke resultaten zijn."

Kom je zelf van een boerderij?

"Ben wel opgegroeid op een gemengd boerenbedrijf. Nu ben ik een hobbyboer en heb wat paarden en schapen in Hoge Hexel."

Dus je paarden en schapen doen het goed?

"Ja, super! Hoezo?"

*Nou, ik mag toch aannemen dat ze
Booijink brokken krijgen???*

"Jazéker!"

*Het maken en verkopen van voer
is leuk, maar wat nóg leuker is,
is de wereld daaromheen.
De boeren, de dieren,
de gezondheid en alles wat
daarmee samenhangt.*

Groeten, GJ.

© LOOK@T BV

NIEUW: STIMUMILK PROTEIN PLUS

Ruw eiwitgehalte van 25% ←

Hoog gehalte magere melkpoeder 55% ←

Bevat 100% zuiveleiwit ←

■ **BOOIJINK** ■
VEEVOEDERS

Contact

Schoolstraat 2
8102 EM Raalte

0572-345200
info@booijinkveevoeders.nl

booijinkveevoeders.nl